

Sygn. akt VIII U 556/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Grzegorz Tyrka

Protokolant Dominika Smyrak

po rozpoznaniu w dniu 5 lipca 2018 roku w Gliwicach

na rozprawie

sprawy L. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o umorzenie należności z tytułu składek

na skutek odwołania L. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 23 lutego 2015 roku **nr** (...)

zmienionej decyzjami z dnia 28 kwietnia 2015 roku, nr (...) a następnie z dnia 2 grudnia 2015 roku, nr (...)

1. umarza postępowanie w sprawie odwołania L. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z dnia 23 lutego 2015 roku i z dnia 28 kwietnia 2015 roku co do punktu II, to jest w zakresie braku wskazania należności niepodlegających umorzeniu;
2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie;
3. znosi koszty zastępstwa procesowego między stronami.

(-) SSO Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 556/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 23 lutego 2015r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. na podstawie przepisów ustawy z 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U z 2012r., poz.1551) określił warunki umorzenia należności w odniesieniu do L. G..

Decyzją z 28 kwietnia 2015r. organ rentowy zmienił decyzję określającą warunki umorzenia z 23 lutego 2015r. w ten sposób, że na nowo określił – według stanu na dzień 22 lutego 2013r. – jakie należności z tytułu składek będą podlegały umorzeniu.

Decyzją z 2 grudnia 2015r. organ rentowy zmienił w części decyzję z 28 kwietnia 2015r. w ten sposób, że określił należności nie podlegające umorzeniu.

L. G. w odwołaniu od decyzji z 23 lutego 2015r. domagała się jej uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu oraz zasądzenia od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniosła, że decyzja ta nie uwzględnia w całości złożonego przez skarżącą wniosku, bowiem nie wskazuje, które należności i w jakiej kwocie oraz z jakiego tytułu nie podlegają umorzeniu, a nadto – odnośnie należności podlegających umorzeniu – z uwagi na brak wskazania w tej decyzji przyczyn, dla których umorzeniu będą podlegały tylko składniki w niej wyszczególnione, odwołująca nie jest w stanie odnieść się do przedstawionego wyliczenia.

W takim samym zakresie odwołująca zakwestionowała decyzję z 28 kwietnia 2015r.

W odwołaniu od decyzji z 5 grudnia 2015r. odwołująca domagała się jej uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu oraz zasądzenia od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniosła, że w zakresie składek, które nie będą podlegały umorzeniu, nie jest w stanie odnieść się do przedstawionego wyliczenia.

Organ rentowy w odpowiedziach na odwołania wniósł o ich oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonych decyzjach. Organ rentowy złożył także wniosek o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd połączył sprawy do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

w rozpoznaniu wniosku odwołującej L. G. z 22 lutego 2013r. w sprawie umorzenia należności z tytułu składek organ rentowy na podstawie ustawy z 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U z 2012r., poz.1551) określił warunki umorzenia należności z tytułu składek. Organ rentowy wskazał, że według stanu na dzień 22 luty 2013r. umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek:

a) na ubezpieczenia społeczne za okres: 02/2004r., 12/2005r., 02/2006r., 07/2006r. – 02/2009r. w łącznej kwocie 28 679,99 zł, w tym z tytułu:

składek – 17.013,98 zł,

odsetek – 44.454,81 zł,

kosztów upomnienia -211,20 zł;

b) na ubezpieczenie zdrowotne za okres: 02/2004r., 12/2005r., 07/2006r., 01/2007r. – 02/2009r. w łącznej kwocie 8.954,09 zł, w tym z tytułu:

składek – 5 369,18 zł,

odsetek – 3.373,71 zł,

kosztów upomnienia – 211,20 zł;

c) Fundusz Pracy za okres: 02/2004r., 07/2005r., 12/2005r., 01/2007r. – 02/2009r.
w łącznej kwocie 2 058,26 zł, w tym z tytułu:

składek – 1 129,93 zł,

odsetek – 717,13 zł,

kosztów upomnienia – 211,20 zł.

Organ rentowy wskazał, że warunkiem umorzenia tych należności jest spłata należności nie podlegających umorzeniu. Należności z tytułu składek za okres od 1 stycznia 1999r. nieobjęte postępowaniem o umorzenie należy uregulować z terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty.

Jednocześnie organ rentowy nie określił w w/w decyzji wysokości powyższych należności oraz naliczonych od nich odsetek podnosząc, że w celu uzyskania dokładnej informacji w tym zakresie ubezpieczona powinna zwrócić się do organu rentowego z pismem w tej sprawie.

Decyzją z 28 kwietnia 2015r. organ rentowy zmienił decyzję z 23 lutego 2015r. w ten sposób, że na nowo określił – według stanu na dzień 22 lutego 2013r. - należności, które będą podlegały umorzeniu, a mianowicie:

a) należności na ubezpieczenie społeczne za okres: 02/2004r., 12/2005r., 02/2006r., 07/2006r. – 02/2009r. w łącznej kwocie 26 720 zł, w tym z tytułu:

składek – 15 946,47 zł,

odsetek – 10 562,33 zł,

kosztów upomnienia – 211,20 zł;

b) należności na ubezpieczenie zdrowotne za okres: 02/2004r., 12/2005r., 07/2006r., 01/2007r. – 02/2009r. w łącznej kwocie 8 874,83 zł, w tym z tytułu:

składek – 5 331,43 zł,

odsetek – 3 332,20 zł,

kosztów upomnienia – 211,20 zł;

c) Fundusz Pracy za okres: 02/2004r., 12/2005r., 01/2007r. – 02/2009r. w łącznej kwocie 2 012,75 zł, w tym z tytułu:

składek – 1 108,50 zł,

odsetek – 693,05 zł,

kosztów upomnienia – 211,20 zł.

Decyzją zaskarżoną z 2 grudnia 2015r. organ rentowy zmienił decyzję z 28 kwietnia 2015r. w pkt II w części, to jest określił, że warunkiem umorzenia należności objętych tą decyzją jest spłata należności niepodlegających umorzeniu.

Należności te według stanu na dzień 2 grudnia 2015r. wynoszą, bez należnych odsetek za zwłokę, łącznie 733 710,40 zł., w tym:

a) na ubezpieczenie społeczne 545 537,45 zł, w tym

składki – 542 155,65 zł,

koszty upomnień – 202,40 zł,

koszty egzekucyjne – 3 179,40 zł;

b) na ubezpieczenie zdrowotne 147 489,73 zł, w tym:

składki -145 415,93 zł,

koszty upomnień – 220,00 zł,

koszty egzekucyjne – 1 853,80 zł;

c) na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

40 683,22 zł, w tym:

składki – 40 035,02 zł,

koszty upomnień – 211,20 zł,

koszty egzekucyjne – 437 zł.

Do decyzji organ rentowy załączył szczegółowy wykaz należności z tytułu składek, które nie podlegają umorzeniu z podziałem na poszczególne miesiące.

Postanowieniem z 8 grudnia 2016r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości w ubezpieczeniach celem obliczenia wysokości zadłużenia odwołującej, niepodlegającego abolicji, jak i podlegającego abolicji na datę 2 grudnia 2015r.

Biegły sądowy z zakresu emerytur i rent oraz ubezpieczeń społecznych T. N. stwierdził, że odwołująca posiada zaległości z tytułu składek niepodlegające umorzeniu w wysokościach – na dzień 5 grudnia 2015r.:

a) na ubezpieczenia społeczne: 186 179,27 zł + 378 871,83 zł + 200,50 zł (zaległość sprzed 02/2004r.) + 202,40 zł (koszty upomnień) + 3 179,40 zł (koszty egzekucyjne) = 568 633,40 zł,

b) na ubezpieczenie zdrowotne: 35 879,69 zł + 115 726,34 zł + 543,05 zł (zaległość sprzed 02/2004r.) + 220 zł (koszty upomnień) + 1 853,80 zł (koszty egzekucyjne) = 154 222,88 zł,

c) na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych: 11 520,16 zł + 29 951,55 zł + 424,19 zł (zaległość sprzed 02/2004r.) + 211,20 zł (koszty upomnień) + 437 zł (koszty egzekucyjne) = 42 544,10 zł.

Należności te stanowią sumę niedopłat składkowych dotyczących pracowników ubezpieczonej (do 28 lutego 2009r.) oraz wszystkich niedopłat składkowych występujących w okresie po 28 lutego 2009r. do 5 grudnia 2015r.

Jednocześnie biegły wskazał, że zaległości podlegające umorzeniu za okres od 02/2004r. do 02/2009r. wynoszą:

- na ubezpieczenie społeczne – 15 946,47 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne – 5 331,43 zł,

- na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych
1 154,40 zł.

/ dowód z: akt ZUS, opinii biegłego sądowego T. N., zeznań świadka A. K. /

Sąd podzielił opinię biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent oraz ubezpieczeń społecznych T. N., gdyż została ona sporządzona w oparciu o fachową i specjalistyczną wiedzę, zgodnie ze zleceniem Sądu, na podstawie całokształtu zgromadzonej w sprawie dokumentacji i przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów. Sąd miał również na uwadze, że opinia ta nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd pominął dowód z zeznań odwołującej wobec nieusprawiedliwionego niestawiennictwa na rozprawie 5 lipca 2016r., a nadto uznając, że w sprawie zostały wyjaśnione w sposób wystarczający wszystkie istotne okoliczności niezbędne dla jej rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje:

w rozpoznawanej sprawie odwołująca L. G. zarzucała, że decyzja zaskarżona z 23 lutego 2015r. i kolejna zmieniająca z 28 kwietnia 2015r. nie zawierają wyliczenia należności składkowych niepodlegających umorzeniu, a nadto, że w decyzjach tych wyliczenia należności podlegających umorzeniu zostały tak wskazane, że nie pozwala to na kontrolę prawidłowości ich wyliczenia.

Zgodnie z art.1 ust.1 z 9 listopada 2012r. o umorzeniu powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012r., poz.1551) na wniosek osoby podlegającej w okresie od 1 stycznia 1999r. do 28 lutego 2009r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art.8 ust.6 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015r., poz.121 ze zm.):

1) która przed dniem 1 września 2012r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8,

2) innej niż wymieniona w pkt 1 - umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999r. do dnia 28 lutego 2009r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

W myśl art. 1 ust. 6 ustawy abolicyjnej umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Zgodnie art. 1 pkt 10 ustawy abolicyjnej warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz

na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału ZUS, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Niepodlegające umorzeniu należności wymienione w ust. 10 podlegają spłacie w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia.

Odnosząc się do braku w decyzji zaskarżonej z 23 lutego 2015r. i decyzji zmieniającej z 28 kwietnia 2015r. wskazania należności niepodlegających umorzeniu, to żądanie odwołującej w tym zakresie zostało zaspokojone decyzją z 5 grudnia 2015r., którą organ rentowy zmienił decyzję z 28 kwietnia 2015r. w pkt II, poprzez określenie należności, które nie będą podlegały umorzeniu oraz przedstawił szczegółowy wykaz tych należności.

Wobec zaspokojenia roszczenia odwołującej w tej kwestii Sąd z mocy art. 477¹³ k.p.c. umorzył postępowanie w tym zakresie, o czym orzekł w pkt 1 wyroku.

W pozostałym zakresie, a mianowicie odnośnie prawidłowości wyliczenia przez organ rentowy należności podlegających umorzeniu, a także należności niepodlegających umorzeniu Sąd w pkt 2 wyroku z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako bezzasadne.

Zaznaczyć należy, że w celu obliczenia wysokości zadłużenia odwołującej, niepodlegającego abolicji, jak i podlegającego abolicji, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent oraz ubezpieczeń społecznych T. N..

Ze sporządzonej przez biegłego opinii, którą Sąd uznał za miarodajną w sprawie, zwłaszcza, że nie była ona kwestionowana przez odwołującą, wynika, że wyszczególnione przez organ rentowy należności składkowe, które podlegają umorzeniu ustalone zostały na poziomie wyższym niż wyliczył to biegły, natomiast należności, które nie podlegają umorzeniu, na poziomie niższym aniżeli wynika to z wyliczeń biegłego.

Opinia biegłego okazała się zatem mniej korzystna dla odwołującej w porównaniu do wyliczeń organu rentowego zaprezentowanych w decyzjach zaskarżonych.

W świetle obowiązujących przepisów Sąd nie ma jednakże możliwości zmiany decyzji na niekorzyść strony odwołującej, zgodnie bowiem z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. sąd zmienia decyzję w całości lub w części i orzeka co do istoty sprawy tylko wówczas, gdy uwzględni odwołanie, a więc gdy działa na korzyść odwołującego. Stąd Sąd orzekł w zakresie wskazanym powyżej o oddaleniu odwołania.

Z uwagi na częściowe uwzględnienie żądania odwołującej, a mianowicie odnośnie wyliczenia należności składkowych niepodlegających umorzeniu, co nastąpiło w decyzji zaskarżonej z 5 grudnia 2015r., Sąd z mocy art.100 k.p.c. w pkt 3 wyroku koszty zastępstwa procesowego pomiędzy stronami wzajemnie zniósł uznając, że odwołująca w części proces wygrała.

(-) SSO Grzegorz Tyrka